

18. 5. 2026

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

Vláda jmenovala zmocněnce pro plnění závazků vůči NATO | Vláda schválila návrh zákona o mistrovské kvalifikaci a mistrovské zkoušce | ČAK přijala stanoviska k umělé inteligenci a důvěrnosti komunikace | Návrh trestního řádu rozšiřuje informování o státní příslušnosti podezřelých | Nejvyšší soud schválil nové právní věty na květnovém kolegiu | Reorganizace soudů: Tejc pracuje se dvěma variantami startu | Řízení Evropské komise vůči ČR pro nedostatečnou transpozici směrnice o ochraně oznamovatelů | Představenstvo ČAK projednalo zákon o ekonomické ochraně státu

Vláda jmenovala zmocněnce pro plnění závazků vůči NATO

Na zasedání v pondělí 11. května 2026 schválila vláda Andreje Babiše statut nové funkce vládního zmocněnce pro plnění závazků České republiky vůči Organizaci Severoatlantické smlouvy při Ministerstvu obrany. Do funkce vláda jmenovala bývalého velvyslance ČR při NATO Jakuba Landovského, který má koordinovat naplňování spojeneckých závazků v oblasti obranných výdajů, akvizic a interoperability ozbrojených sil. Krok navazuje na dlouhodobou diskusi o efektivním plnění cíle dvou procent HDP a o roli České republiky v posílené východní hraniční přítomnosti Aliance.

Vláda schválila návrh zákona o mistrovské kvalifikaci a mistrovské zkoušce

Tentýž den projednala vláda návrh nového zákona o mistrovské kvalifikaci a mistrovské zkoušce, který do českého řemeslnického trhu vrací dobrovolnou cestu získání tzv. mistrovského certifikátu. Norma vychází z dohody Ministerstva průmyslu a obchodu s Hospodářskou komorou ČR a Asociací malých a středních podniků, předpokládá kombinaci teoretické a praktické zkoušky a počítá s národním rámcem kvalifikací NQF na úrovni 5 a 6. Norma má posílit prestiž tradičních řemesel, zvýšit kvalitu řemeslných služeb a podpořit přenos know-how do dalšího vzdělávání.

Koalice se neshodla na kvóru pro zákon o všeobecném referendu

Premiér Andrej Babiš na tiskové konferenci po jednání vlády 11. května 2026 potvrdil, že koalice ANO, SPD a Motoristé sobě nedošla ke konsenzu ohledně podoby kvóra rozhodujícího o platnosti referenda. Ministr spravedlnosti Jeroným Tejc prosazuje model odvozený od stávajících místních referend, kde by výsledek byl závazný, pokud by se pro něj vyslovila většina hlasujících za podmínky účasti minimálně 25 procent oprávněných voličů. Vláda zároveň deklaruje, že z dosahu referenda budou vyňata témata členství v NATO, EU a zavedení eura, předmětem hlasování by ale mohly být otázky typu eutanazie či využívání sociálních sítí mladistvými.

Sněmovna pokračovala v 17. schůzi a zahájila 18. a 19. schůzi

Poslanecká sněmovna pokračovala 11. května 2026 v 17. schůzi 10. volebního období a

bezprostředně poté zahájila 18. a 19. schůzi. Druhé čtení se otevřelo mimo jiné u sněmovního tisku 67 (13. novela stavebního zákona), sněmovního tisku 76 (návrh nového zákona o státních zaměstnancích) a sněmovního tisku 145 týkajícího se digitálních služeb a evidence. Střeční jednání 13. května 2026 zahájené v 9.00 hodin se zaměřilo na pozměňovací návrhy k stavebnímu zákonu a doprovázel jej i odborný seminář k družstevnímu bydlení.

Druhé čtení zákona o státních zaměstnancích

Návrh zákona o státních zaměstnancích (sněmovní tisk 76) prošel ve sledovaném týdnu druhým čtením a směřuje k závěrečnému hlasování. Norma by měla úplně nahradit dosavadní služební zákon a zavést pro úředníky státu pracovní právní režim podle zákoníku práce s dílčími odchylkami, mimo jiné v rozsahu výpovědních důvodů (zrušení systemizovaného místa, nevyhovující hodnocení, dlouhodobá zdravotní nezpůsobilost či závažné porušení povinností). Kritici v čele s Transparency International, akademickou obcí a odbory upozorňují, že navrhovaná účinnost od 1. července 2026 je nerealistická a nedostatečně prošla připomínkovým řízením; vláda naopak argumentuje potřebou zeštíhlit státní správu a zrychlit personální rozhodování.

Třináctá novela stavebního zákona míří k podrobné rozpravě

Klíčovým bodem agendy Sněmovny zůstává sněmovní tisk 67, tedy 13. novela stavebního zákona, kterou koaliční vláda představuje jako prioritu volebního období. Návrh integruje povolovací řízení pod jediný úřad, zužuje okruh dotčených orgánů, zavádí elektronizaci stavebních spisů a počítá s účinností od 1. července 2026, přičemž reorganizace stavebních úřadů by fakticky proběhla po šesti měsících. Předkladatel slibuje zkrácení povolovacího procesu o 12 až 18 měsíců u staveb nad 10 000 m² ve veřejném zájmu, opozice a část obcí naopak varují před oslabením místní samosprávy.

Představenstvo ČAK projednalo zákon o ekonomické ochraně státu

Představenstvo České advokátní komory na své 8. schůzi konané ve dnech 11. a 12. května 2026 jednoznačně odmítlo navrhované znění zákona o ekonomické ochraně státu připravované Ministerstvem financí. Komora upozornila, že navržená úprava posiluje pravomoci Finančního analytického úřadu způsobem, který umožní fakticky přikázat ČAK pozastavení činnosti advokáta nebo i jeho vyškrtnutí, vylučuje efektivní opravné prostředky a otevírá státu přístup k informacím chráněným advokátní mlčenlivostí. Předseda ČAK i jednotliví členové představenstva označili návrh za přímý zásah do nezávislosti advokacie a profesní samosprávy a komora rozhodla o důrazné konzultaci s Ministerstvem spravedlnosti a Legislativní radou vlády.

ČAK přijala stanoviska k umělé inteligenci a důvěrnosti komunikace

Na stejné schůzi 11. a 12. května 2026 představenstvo ČAK schválilo návrh stanoviska sekce pro umělou inteligenci a nové technologie k vymezení pojmu právní služby ve vztahu k používání systémů AI advokáty. Stanovisko zdůrazňuje, že vkládání identifikovatelných údajů klienta do veřejných nástrojů AI může zakládat porušení povinné mlčenlivosti podle § 21 zákona o advokacii. Současně bylo přijato usnesení doporučující advokátům výslovně označovat v komunikaci s klientem informace chráněné advokátní mlčenlivostí, a to formulací o důvěrnosti a zákonné ochraně sdělení. Představenstvo dále schválilo zpřesňující novelu stavovského předpisu o úschovách, podle níž advokáti nebudou do elektronické knihy úschov vkládat údaje, jež nejsou nezbytné k identifikaci

složitelů a oprávněných.

Návrh trestního řádu rozšiřuje informování o státní příslušnosti podezřelých

Ministerstvo spravedlnosti rozeslalo do meziresortního připomínkového řízení návrh novely § 8a trestního řádu, který výslovně umožní orgánům činným v trestním řízení v odůvodněných případech zveřejňovat státní příslušnost podezřelých nebo obviněných. Předkladatel argumentuje narůstajícími projevy předsudečné nenávisti, kdy bývá kriminalita paušálně přičítána menšinám či cizincům, a opírá se i o doporučení Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti 2021–2026. Etnický původ osob nadále zůstane neveřejný a orgány budou muset zvážit přiměřenost zveřejnění, návrh ale doplňuje vykládací pravidlo pro mediální komunikaci.

Nejvyšší soud schválil nové právní věty na květnovém kolegiu

Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu na zasedání 13. května 2026 v Brně schválilo soubor nových právních vět z aktuální judikatury. Body zahrnují interpretaci odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu, otázky vypořádání společného jmění manželů s podnikatelským majetkem a procesní pravidla při dovolacím řízení v obchodních věcech. Soud zároveň avizoval, že vybrané rozhodnutí bude zařazeno do připravovaného sešitu č. 4/2026 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané po loňské reformě v elektronické i tištěné formě.

Ústavní soud vydal souhrn nálezů z 18. týdne

Ústavní soud zveřejnil souhrn nálezů a usnesení z 18. kalendářního týdne roku 2026, mezi nimiž vyniká judikát IV. ÚS 195/26, soudce zpravodaje JUDr. Josefa Baxy. V tomto rozhodnutí Ústavní soud formuloval pravidlo zdrženlivosti při rušení rozhodnutí obecných soudů v případech, kdy by zrušením nedošlo ke zlepšení právního postavení stěžovatele; konstatování porušení základního práva pak má samo o sobě dostatečnou satisfakční funkci. Plénum dále řešilo opakované rušení rozhodnutí o vazbě pro nedostatečné odůvodnění a vrátilo věc obecným soudům k novému projednání.

Tisková konference Okresního státního zastupitelství pro Prahu 6

Okresní státní zastupitelství pro Prahu 6 v tiskovém sdělení ze dne 12. května 2026 informovalo o průběhu trestního stíhání ve věci podezření z padělání a vystavování nepravdivých lékařských zpráv, dozorovaného ve spolupráci s Národní centrálou proti organizovanému zločinu. Vyšetřování zahrnuje skupinu obviněných lékařů a prostředníků, jimž se klade za vinu úprava posudků o pracovní neschopnosti a posudků pro účely důchodového řízení v rozsahu způsobilém ovlivnit dávkový systém. Škoda zatím není definitivně vyčíslena, dozorové státní zastupitelství však upozornilo na použití § 348 a § 209 trestního zákoníku v jednočinném souběhu.

Čerpání Národního plánu obnovy překročilo 78 procent

Ministerstvo průmyslu a obchodu v průběhu týdne potvrdilo, že po schválení další platby z Recovery and Resilience Facility čerpá Česká republika již 78 procent celkové alokace Národního plánu obnovy a v rámci 27 členských států EU se posunula na 5. místo. V roce 2026 má být ČR vyplaceno dalších 614 milionů eur (přibližně 15,4 miliardy korun) a budou předloženy dvě závěrečné žádosti o platbu v celkovém objemu kolem 48 miliard korun. Konečný termín pro poslední žádost Evropské

komisi je konec srpna 2026, finální platba musí proběhnout do konce roku 2026, což na resorty vyvíjí silný tlak na realizační milníky.

Reorganizace soudů: Tejc pracuje se dvěma variantami startu

Ministr spravedlnosti Jeroným Tejc tento týden potvrdil, že chystaná reforma soustavy okresních soudů se zřejmě posune a ministerstvo zvažuje dvě varianty - první vlnu od 1. ledna 2027 pouze v Praze, Brně a Plzni jako pilotní fázi, nebo komplexní start v roce 2028. Návrh počítá s redukcí počtu okresních soudů v Praze z deseti na čtyři a v plzeňském obvodu z deseti na sedm, přičemž soudci ze zaniklých soudů by byli přiřazeni k jiným soudům na základě garance platu a dojezdové dostupnosti. Soudcovská unie i Soudcovská rada upozorňují na riziko zpomalení agendy a nedostatečnou IT připravenost justice.

Odvolání ve věci rozsudku Jany Nagyové v kauze Čapí hnízdo

Po rozsudku Městského soudu v Praze ze 4. května 2026, jímž byla poslankyně Evropského parlamentu Jana Nagyová (ANO) uznána vinnou ze zkrácení dotace a poškození finančních zájmů EU, se ve sledovaném týdnu rozběhly procesní úkony spojené s odvoláním. Odsouzená dostala tříletý podmíněný trest se zkušební dobou pět let a peněžitý trest 500 000 Kč; trestní stíhání Andreje Babiše zůstává přerušeno s ohledem na jeho ústavní imunitu, neboť Sněmovna na začátku března 2026 jeho vydání odmítla. Obhajoba avizovala odvolání směřující k Vrchnímu soudu v Praze a požadovala doplnění dokazování o výsledch premiéra; státní zástupkyně označila skutek za snahu obohatit konečné beneficiáře dotačního titulu určeného pro malé a střední podniky.

Blíží se transpoziční termín směrnice o transparentnosti odměňování

Členské státy mají povinnost transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 o posílení rovnosti odměňování žen a mužů prostřednictvím transparentnosti mzdových údajů do 7. června 2026. Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejnilo již v březnu 2026 návrh novely zákoníku práce zavádějící povinnost zaměstnavatelů vytvořit systém odměňování členěný dle hodnoty práce a zákaz omezovat sdílení informací o vlastní mzdě. Předpokládaná účinnost základních ustanovení je 1. ledna 2027, vykazovací povinnost pro firmy nad 150 zaměstnanců nastane od 1. ledna 2028 a pro firmy se 100 až 149 zaměstnanci od 1. ledna 2031. Hospodářská komora ČR a Eurochambres žádají o odklad pro malé a střední podniky.

Hodnotící zpráva Komise k revizi nařízení o digitálních trzích

Evropská komise měla podle čl. 53 nařízení (EU) 2022/1925 (Digital Markets Act) předložit do 3. května 2026 Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru hodnotící zprávu o fungování pravidel pro vrátné platformy. Výsledky veřejné konzultace zveřejněné na začátku května potvrdily, že podniky a regulátoři poukazují na nedostatečné prosazování pravidel u tzv. core platform services a na potřebu lépe definovat povinnosti gatekeeperů. Pro Českou republiku má revize význam zejména pro připravovaný zákon o digitální ekonomice (sněmovní tisk 69) a praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Meta proti AGCOM

Soudní dvůr Evropské unie ve sledovaném týdnu potvrdil, že italský telekomunikační regulátor AGCOM byl oprávněn nařídit společnosti Meta Platforms vyplácet kompenzace vydavatelům za užívání novinářského obsahu na jejich platformách. Verdikt vykládá pravomoci členských států při implementaci směrnice (EU) 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu a posiluje pozici vydavatelů periodického tisku v jejich nárocích vůči on-line platformám. Pro Českou republiku, kde tematiku upravuje § 87b autorského zákona, představuje rozhodnutí precedent významný pro jednání kolektivních správců a praxi vydavatelských domů.

Řízení Evropské komise vůči ČR pro nedostatečnou transpozici směrnice o ochraně oznamovatelů

Evropská komise pokračuje v dohledu nad plněním povinností členských států podle směrnice (EU) 2019/1937 o ochraně osob oznamujících porušení práva EU, ve vztahu k níž Soudní dvůr Evropské unie v dřívějším rozhodnutí ve věci C-152/23 uložil České republice pokutu ve výši přibližně 2,3 milionu eur. Komise k 13. květnu 2026 nezveřejnila novou paušální sankci, avšak ve zprávě o pokroku konstatovala, že Česká republika v plnění závazků dosáhla pouze částečné nápravy zejména v oblasti účinného sankcionování retaliace vůči oznamovatelům. Úřad pro ochranu osobních údajů a Ministerstvo spravedlnosti připravují metodický pokyn k povinnostem zaměstnavatelů s více než 50 zaměstnanci.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)